

СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ХУДОЖНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ

КАРПОВА С.М., КУБРИШ Н.Р.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На сучасному етапі дизайн освіта є популярним у всьому світі. В Україні професія «дизайнер» отримала офіційне визнання відносно недавно. Так, якщо ще на початку останнього десятиліття ХХ століття вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку студентів за напрямом «Дизайн» в Україні налічувалося не більше п'яти, то сьогодні їх існує вже понад п'ятдесят п'ять.

Перед системою дизайн освіти виникають складні завдання: створення перспективної моделі фахівця, що володіє специфічним мисленням детермінації майбутнього та здатного прогнозувати в області проектної діяльності, приймати творчі рішення. Одним з ключових компонентів характеристики дизайнера є формування його особистості з високим рівнем художньо-професійної культури. У зв'язку з цим, стають актуальними проблеми формування художньо-професійної культури майбутніх дизайнерів. Оскільки культура пронизує всі аспекти людської життєдіяльності – від основ матеріального виробництва і потреб в художньо-естетичному формуванні та перетворенні життєвого середовища, в тому числі продуктів дизайну.

У працях вітчизняних і зарубіжних учених наголошується на тому, що поняття «культура» відображає сукупність цінних для суспільства об'єктів, які створюються у результаті професійно-творчої діяльності. У свою чергу, ці культурні об'єкти характеризують професійно-творчу особистість, а також сукупність знань, засобів, вмінь та здібностей, необхідних для створення цих об'єктів. Художня культура є однією із форм прояву загальної культури, що створюється, функціонує і розвивається у сфері художньої діяльності людини (літературної, музичної, зображувальної, театральної тощо), такої, де кінцевим продуктом і метою діяльності є твори мистецтва поза їх утилітарної, побутової цінності. Під художньо-професійною культурою майбутнього дизайнера розуміємо специфічну складову його загальної професійної культури, що характеризує естетичні норми та художні цінності, якими фахівець послуговується у створенні своїх проектів та опановує у процесі підготовки до цього виду діяльності. Художньо-професійна культура виступає особливою формою прояву загальної, художньої та професійної культури дизайнера. На думку О. Фурса, майбутній дизайнер повинен вміти:

трансформувати образи культурної спадщини людства в творчий задум дипломного проекту; розробляти пропорційні, фактурні і колірні аспекти художнього образу; знаходити свій стиль в дизайнпроектах засобами творчого втілення конкретної ідеї [5, с. 16]. Згідно визначень сутності і структури художньо-професійної культури дизайнера необхідно виділити наступні компоненти: когнітивний, операційний, ціннісно-орієнтаційний. Так, **когнітивний компонент** художньо-професійної культури майбутніх дизайнерів розкриває систему знань про художні принципи, способи їх реалізації у процесі дизайнерського проектування. **Операційний компонент** складає уміння практично втілювати за допомогою художніх зображувальних засобів задуми, образи в дизайнерському проектуванні. **Ціннісно-орієнтаційний компонент** передбачає здатність оцінювати художню цінність дизайнерських проектів.

Оцінювання рівнів сформованості художньо-професійної культури майбутніх архітекторів у процесі підготовки у вищих навчальних закладах може бути за гностичним, процесуальним і рефлексивним критеріями. Згідно з означеними критеріями, показниками сформованості художньо-професійної культури майбутніх дизайнерів у процесі підготовки у вищих навчальних закладах виступають знання основ композиції; теорії зображення на площині; виразних можливостей художньо-графічних матеріалів і технік як інструмента та засобу для вільного вираження творчих дизайнерських ідей; художніх принципів і способів конструктивно-логічного моделювання; уміння вирішувати композиційні задачі різної складності в дизайнерському проектуванні засобами образотворчої діяльності; здатність критично оцінювати художню цінність результатів своїх творчих проектів.

Таким чином, за результатами аналізу компонентів і критеріїв оцінки компетентності фахівця в галузі дизайну найбільш характерними рисами професійного мислення є: почуття доцільності, проектна спрямованість, володіння логічними операціями, оригінальність, наявність розвиненої фантазії, уяви, асоціативності, інтуїції, емоційності – всі ці компоненти визначають поняття «художньо-професійна культура дизайнера». Перспективу подальших наукових розробок убачаємо в дослідженні форм і методів формування художньо-професійної культури в системі дизайнерської освіти з використанням засобів комп'ютерного моделювання та різних видів графіки; визначення змісту самостійної навчальної діяльності студентів, які засвоюють професію дизайнера; вплив художньо-професійної культури на естетичну цінність дизайнерських проектів.

Література:

1. Фурса О.О. Організація навчально-виховного процесу у мистецькому коледжі: методичні рекомендації / Фурса О.О. – К., 2005 – 58 с.